

The Effect of Sound of the Quran on Hygiene, Mental Health, and Physiological Functions: A Systematic Review

Mohammad Hossein YektaKooshali¹ , Hassan Moladoust^{2*} , Asemeh Pourrajabi³

1- Student Research Committee, Department of Radiology, Faculty of Nursing, Midwifery and Paramedicine East of Guilan, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran.

2- Healthy Heart Research Center, Department of Biochemistry and Medical Physics, School of Medicine, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran.

3- Healthy Heart Research Center, Department of Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran.

*Correspondence should be addressed to Mr. Hassan Moladoust; Email: hmoladoust@gums.ac.ir

Article Info

Received: Nov 10, 2018

Received in revised form:

Jan 5, 2019

Accepted: Jan 17, 2019

Available Online: Mar 21, 2019

Keywords:

Hygiene

Mental health

Physiological function

Quran

Sound

Systematic review

Abstract

Background and Objective: Sounds or voices influence the soul and the body of all creatures from humans to flora and fauna. The harmonious song of the Holy Quran and its agreeable sound is a pleasant mystical music. Basically, the most magnificent miraculous dimension of the Quran is its harmony with sweet melodies and great songs. Furthermore, one of the aspects of the miracle of the Quran, which has been neglected, is hidden in the sound of the Quran. In this systematic review, we investigated the Quranic sound and its effects on hygiene, mental health and physiological functions.

Methods: Information databases that we searched included: SID, Magiran, Irandoc, Noormags, Iran Medex, Cochrane, Google scholar, Scopus. Keywords (English/Persian) used for search were: Sound, Voice, Quran, Holy book, Physiologic, Mental health, Hygiene and a combination of these were used with high degree of sensitivity. The authors reported no conflict of interests.

Results: In our quest, we found 471 articles. Following our inclusion and exclusion criteria, 40 articles made it to the final analysis of the study. Most of the articles were omitted due to lack of information about the miracle of sound of the Quran and the lack of overlap between the two categories of the sound of Quran and mental health and physiological functions.

Conclusion: The results showed that the sound of the Quran can significantly play a role in reducing the amount of anxiety, mental health, pain intensity, improvement of patients' health, signs and physiological function of different tissues of the body, immune system, and patients' levels of satisfaction.

Please cite this article as: YektaKooshali MH, Moladoust M, Pourrajabi A. The Effect of Sound of the Quran on Hygiene, Mental Health, and Physiological Functions: A Systematic Review. Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2019;5(1):136-47. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v5i1.19289>

Summary

Background and Objective

The harmonious song of the Holy Quran and its agreeable sound is a pleasant mystical music. As a general rule of thumb, the most magnificent, miraculous dimension of the Quran is its harmony with agreeable melodies and great songs (1).

Many verses emphasize the healing of the Holy Quran (2). Teaching the healing from Holy Quran is a fact which Allah has pointed out in the text of the Quran, and has introduced it as the healing, mercy and guidance of believers towards the right. Many researchers have found that the sound of Quran could be an innocuous and effective intervention in psychological and physiological characteristics. In this systematic review, the Quranic sound and its effects on

hygiene, mental health and physiological function were investigated.

Methods

This systematic review delved into the effect of the Quranic sound on hygiene, mental health and physiological function. Information databases which were searched comprised of SID, Magiran, Irandoc, Noormags, Iran Medex, Cochrane, Google scholar, and Scopus. Keywords -either English or Persian- used with the purpose of research were Sound, Voice, Quran, Holy book, Physiologic, Mental health, Hygiene and also a combination of them which were meticulously checked. 471 articles were found as a result of this search. After applying inclusion and exclusion criteria, 40 articles finally made it to the study.

Results

Effect of Quranic sound on mental health: Mental health is a very important issue in Islam, because of its importance in people's balance of personality. With that being said, doing worship has a great influence on the mental health of humans (11). Through a good number of studies, investigators and medical specialists have concluded that there is a significant relationship between the effect of the Quranic sound and mental health.

Effect of Quranic sound on fetus and mother: According to the findings of different studies (3-17), this conclusion can be drawn that the sound of the Holy Quran has had a positive effect on intrauterine conception of sperm, reduction of labor pain, lowering the anxiety of mothers before cesarean operation, improvement of vital signs and neonatal Apgar score and physiological responses of premature infants.

Effect of Quranic sound on surgery and its anxiety: Many studies have demonstrated (18-21) that there is a significant relationship between the Quranic sound and patients' anxiety before surgery. In addition, in Rezal et al's study (22), the Quran's read versus music showed a higher autonomy response. Rafati et al (23) came to the conclusion that the systolic blood pressure of patients who listened to the Quranic verses had a significant reduction compared to their pre-operative systolic blood pressure.

Effect of Quranic sound on Immune System: Pejhan et al. showed in their study that listening to Quranic sounds can increase immune factors (24). Through analyzing the effect of hearing the Holy Qur'an on human immunodeficiency factors in humans and their comparative study between chamber and thrill recite, Pejhan et al. stated that hearing a recite of the house increases immunity in components of the third and fourth components of complement and immunoglobulin G. In addition, listening to a tartil will result in an increase in immunoglobulin G and the third component of the complement (24).

Conclusion

Our results showed that the sound of Quran was significantly effective in reducing the degree of anxiety, mental health, pain intensity, improvement of

patients' health, signs and physiological function of different tissues of the body, immune system and the level of satisfaction among patients. The Holy Quran with its expressive statements and agreeable sound can influence every kind of listener (25).

Funding

According to the authors, this research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Conflict of interest

The authors declared no conflict of interest.

References

1. Kazemi M, Ansari A, Allah Tavakoli M, Karimi S. The Effect of the Recitation of Holy Quran on Mental Health in Nursing Students of Rafsanjan University of Medical Sciences. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences*. 2004;3(1):52-7.
2. Zarani E. Introduction to miracle Voice of Quran. *Islamic Law Research Journal*. 2004;1(5):76-83.
3. Keshavarz M, Skandari N, Jahdi F, Ashayeri H, Hosseini F, Kalani M. The effect of holly Quran recitation on physiological responses of premature infant KOOMESH. 2010;10(1):52-8.
4. Forohari S, Honarvaran S, Masoumi R, Robati M, Hashemizadeh I, Setayesh Y. Effects of Auditory Holy Quran on childbirth pain. *Quran and Medicine*. 2011;2011(2, Autumn [Pe]):14-8.
5. Khadem N, Afzalaghay M, Kabosi M, Hasanzadeh Bashtian M. Assessment of effect of Quran sound and music on intrauterine insemination. *Journal of Fundamentals of Mental Health*. 2008;10(39):215-20.
6. Ahmed D. The Qur'an and Human Embryology: A Further Study. 2006. 2006;38(3).
7. Bayrami R, Ebrahimi Pour H. Effect of the Quran sound on labor pain and other maternal and neonatal factors in nulliparous women. *Journal of research and Health*. 2014;4(4):898-902.
8. Allameh T, JabalAmeli M, Lorestani K, Akbari M. The Efficacy of Quran Sound on Anxiety and Pain of Patients under Cesarean Section with Regional Anesthesia: A Randomized Case-Controlled Clinical Trial. *J Isfahan Med Sch*. 2013;31(235):601-10.
9. Hagan S, Memillan M, Tillet B, Small A, Tampa F. Using pain resource nurses to improve cancer patient pain using pain outcomes. *J Am Pain Soc*. 2004;19:37-45.
10. Hobel C, Culhane J. Role of psychosocial and nutritional stress on poor pregnancy outcome. *J Nutr*. 2003;155(5 supp 2):1709s-17s.
11. Mohammadi S, Rahnama P, Kiani A, Heydari M. Effect of Quran recitation in the last three months of

pregnancy the severity of labor in nulliparous women: a randomized clinical trial. *Payesh*. 2012;11(6):906-1.

12. Sahmeddini MA, Lari MZ, Rahimian MN, Danaei L, Beigi N, Habibi H. The Effect of Listening to the Quran on Serum Cortisol Levels and Anxiety in Primiparous Women during the First Stage of Labor. *The Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and Infertility*. 2014;17(99):1-7.

13. Khadem Azghadi E. The evaluation of minimum period of pregnancy associated with maximum survival rate of preterm newborns and its matching with verses of holy Quran. *MEDICAL SCIENCES JOURNAL*. 2008;18(4):251-4.

14. Neal O. Music as a Health Patterning Modality for Preterm Infants in The NICU [Dissertation]. Minnesota Univ. 2008.

15. Hodges Wood A. Effect of Music Therapy on Premature Infant in The Neonatal Intensive Care Unit [Dissertation]. Alabama Univ. 2008.

16. Eskandari N, Keshavars M, Ashayeri H, Jahdi F, Hosseini AF. Quran recitation: Short-term effects and related factors in preterm newborns. *Res J Med Sci*. 2012;6(3):148-53.

17. Hadian Shirazi Z, Sarvestani Sabet R, Rambod M. Experience of Holy Quran Recitation in Mothers of Premature Neonates in Neonatal Intensive Care Unit. *Sadra Med Sci J*. 2015;3(2):131-8.

18. Tajvidi M, Memarian R, Mohammadi E. Assessment of anxiety before reciting the Quran on the open heart surgery. *Daneshvar J*. 2001;8(32):55-60.

19. Najafian M, Cheraghi M, Lotfalizadeh M. The effect of hearing the Quran on anxiety of patients undergoing surgery. *quran & medical sciences congress: Mashhad university of medical Sciences*. 2012.

20. Atari M, Sajedi P, Heydari S. The effect of Quran on anxiety and stability of vital signs of patients before induction of anesthesia. *TeboTazkieh J*. 2000;9(2):91-4.

21. Rezaei M, Mengko TL, Jofizal J. The Development of Heart Rate Variability Analysis Software for Detection of Individual Autonomic Response on Music and Quran Recitation. *World Congress on Medical Physics and Biomedical Engineering, September 7-12, Munich, Germany; 2009: Springer*.129-32

22. Taheri L, Sonhanian S, Mosallanezhad Z, Hojat M. Comparison the effect of Quran and lullaby on heart rate changes of hospitalized neonates in Neonatal Intensive Care Unit. *Medical Surgical Nursing Journal*. 2015;4(2):10-6.

23. Rafati S, Borna H, Hajebrahim F, Akhvirad S, AbdollaPoor Z. The effect of listening to Quran on umbilical cord cortisol level during caesarean section

under spinal anesthesia. *Tehran University Medical Journal*. 2016;74(2):113-9.

24. Pezhhan A, Rvansalar H, Abbasi M, Mohammadi K, Mahdaviniasab J, Rakhshani M.H, et al. The effect sound of Quran on the human immune system factors. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*. 2014;21(1):53-60.

25. Marefat M. Order of Voice in the Qur'an. *Eternal Legacy Journal*. 1993;2:10-7.

اثر صوت القرآن الكريم على الصحة العقلية والوظيفة الفسيولوجية: مراجعة منهجية

محمد حسين يكتا كوشالي^١ ID، حسن مولادوست^٢ ID، عاصمة بوررجي^٣ ID

- ١- جنة الدراسات الأكاديمية، قسم الأشعة، كلية التمريض والقبالة والطب المساعد في شرق كيلان، جامعة كيلان للعلوم الطبية، رشت، إيران.
 - ٢- مركز دراسات القلب السليم، قسم الكيمياء الحيوية والفيزياء الطبية، كلية الطب، جامعة كيلان للعلوم الطبية، رشت، إيران.
 - ٣- مركز دراسات القلب السليم، قسم التمريض، كلية الشهيد بهشتي للتمريض والقبالة، جامعة كيلان للعلوم الطبية، رشت، إيران.
- * المراسلات الموجهة إلى السيد حسن مولادوست، البريد الإلكتروني: hmoladoust@gums.ac.ir

ملخص	معلومات المادة
<p>خلفية البحث وأهدافه: ان الأصوات أو النغمات تؤثر على نفوس وعقول واجسام جميع المخلوقات بما في ذلك الانسان والحيوانات والنباتات. الموسيقى المتناسقة للقرآن الكريم ونغمته اللطيفة نوع من انواع الموسيقى العرفانية المبهجة. البعد الأكثر روعة من الاعجاز البياني للقرآن الكريم هو الانسجام مع الألحان الممتعة والموسيقى الصوتية الرائعة. أو بالأحرى يمكن القول ان الجانب الاعجازي للقرآن الكريم الذي أغفل عنه الى حد كبير، يكمن في نغمته. في هذه الدراسة ويهدف المراجعة المنهجية، تمت دراسة البحوث التي اجريت في مجال الاصوات القرآنية وآثارها على الصحة والسلامة العقلية والوظائف الفسيولوجية للجسم.</p> <p>منهجية البحث: ان قواعد البيانات التي تم البحث من خلالها كانت على النحو التالي: SID, Magiran, Irandoc, Noormags, Cochrane, Iran Medex, Google scholar, Scopus. وفي سبيل اجراء الدراسة تم استخدام الكلمات المفتاحية التالية في الانجليزية: Sound, Voice, Quran, Holy book, Physiologic, Health, Hygiene ومعادها في الفارسية وكذلك تركيب من هذه الكلمات ايضا قد استخدمت بدرجة حساسية عالية. ولم يلحظ مؤلفو المقالة أي تقرير عن تعارض للمنافع فيما يرتبط بهذا التحقيق.</p> <p>الكشوفات: وبعد البحث في قواعد البيانات المذكورة اعلاه تم الحصول على ٤٧١ بحث وبعد تطبيق البحوث على اساس معايير الدخول والخروج تم قبول ٤٠ بحث نهائي للدخول في القائمة المرجعية المصممة. تم حذف معظم البحوث بسبب نقص المعلومات المتعلقة بالإعجاز الصوتي في القرآن الكريم وكذلك لغياب التداخل بين فتي الصوت القرآني والصحة العقلية والوظيفة الفسيولوجية للجسم.</p> <p>الاستنتاج: اظهرت النتائج ان لصوت القرآن الكريم أثراً ملحوظاً في خفض مستوى القلق وشدة الألم وتحسن سلامة المرضى والصحة العقلية والاعراض والوظائف الفسيولوجية لأنسجة الجسم المختلفة وجهاز المناعة ومستوى رضا المرضى.</p>	<p>الوصول: ٢ ربيع الاول ١٤٤٠ وصول النص النهائي: ٢٨ ربيع الثاني ١٤٤٠ القبول: ١٠ جمادى الاول ١٤٤٠ النشر الإلكتروني: ١٤ رجب ١٤٤٠</p> <p>الكلمات الرئيسية: الصوت العقل القرآن الكريم مراجعة منهجية النظافة الوظيفة الفسيولوجية</p>

يتم استناد المقالة على الترتيب التالي:

YektaKooshali MH, Moladoust M, Pourrajabi A. The Effect of Sound of the Quran on Hygiene, Mental Health, and Physiological Functions: A Systematic Review. Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2019;5(1):136-47. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v5i1.19289>

تأثیر آوای قرآن کریم بر بهداشت، سلامت روان و عملکرد فیزیولوژیک: مرور نظام‌مند

محمدحسین یکتا کوشالی^۱ ID، حسن مولادوست^{۲*} ID، عاصمه پوررجبی^۳ ID

- ۱- کمیته‌ی تحقیقات دانشجویی، گروه رادیولوژی، دانشکده‌ی پرستاری-مامایی و پیراپزشکی شرق گیلان، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران.
 ۲- مرکز تحقیقات قلب سالم، گروه بیوشیمی و فیزیک پزشکی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران.
 ۳- مرکز تحقیقات قلب سالم، گروه پرستاری، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران.
 *مکاتبات خطاب به آقای حسن مولادوست؛ رایانامه: hmoladoust@gums.ac.ir

اطلاعات مقاله

دریافت: ۱۹ آبان ۱۳۹۷
 دریافت متن نهایی: ۱۵ دی ۱۳۹۷
 پذیرش: ۲۷ دی ۱۳۹۷
 نشر الکترونیکی: ۱ فروردین ۱۳۹۸

چکیده

سابقه و هدف: صداها یا آواها بر روح و روان و جسم همه‌ی مخلوقات از انسان‌ها گرفته تا حیوانات و گیاهان تأثیر می‌گذارند. آهنگ موزون قرآن کریم و آوای دل‌نشین آن نوعی موسیقی عرفانی دلپذیر است. باشکوه‌ترین بُعد اعجاز بیانی قرآن، همسازی با نغمه‌های دل‌نشین و آهنگ‌های وزین صوتی است. به عبارت دیگر، یکی از جنبه‌های اعجاز قرآن که کمتر به آن توجه شده، در آوای آن نهفته است. در مطالعه‌ی حاضر، با هدف مرور نظام‌مند به بررسی پژوهش‌های انجام‌شده با مضمون آوای قرآنی و تأثیر آن بر بهداشت، سلامت روان و عملکرد فیزیولوژیک بدن پرداخته شده است.

روش کار: پایگاه‌های اطلاعاتی مورد جستجو شامل پایگاه‌های اس.آی.دی، مگیران، ایران‌داک، نورمگز، ایران‌مدکس، کاکرین، گوگل اسکولار و اسکوپوس بود. برای اجرای پژوهش از کلیدواژه‌های فارسی آوا، صوت، قرآن، فیزیولوژیک، سلامت روان و بهداشت؛ و کلیدواژه‌های انگلیسی *Sound, Voice, Quran, Holy book, Physiologic, Health, Hygiene* و همچنین ترکیبی از آنها با درجه‌ی حساسیت بالا استفاده شد. مؤلفان مقاله هیچ‌گونه تضاد منافی گزارش نکرده‌اند.

یافته‌ها: با جستجو در پایگاه‌های یادشده، ۴۷۱ عنوان مقاله حاصل شد که بر اساس معیارهای ورود و خروج ۴۰ مقاله‌ی نهایی برای ورود به چکلیست طراحی شده، پذیرفته شد. بیشتر مقالات به دلیل نداشتن اطلاعات مربوط به اعجاز آوای قرآنی و همچنین نداشتن همپوشانی دو مقوله‌ی آوای قرآن و بهداشت روان و عملکرد فیزیولوژیک بدن حذف شدند.

نتیجه‌گیری: نتایج حاصل از بررسی حاضر نشان داد که آوای قرآن در کاهش میزان اضطراب، بهداشت روان، شدت درد، بهبود سلامت بیماران، علائم و عملکرد فیزیولوژی بافت‌های مختلف بدن، سیستم ایمنی و سطح رضایتمندی بیماران به‌طور محسوسی مؤثر بود.

واژگان کلیدی:

آوا

بهداشت

روان

عملکرد فیزیولوژیک

قرآن

مرور نظام‌مند

استناد مقاله به این صورت است:

YektaKooshali MH, Moladoust M, Pourrajabi A. The Effect of Sound of the Quran on Hygiene, Mental Health, and Physiological Functions: A Systematic Review. *Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat*. 2019;5(1):136-47. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v5i1.19289>

مقدمه

می‌فرماید: «درمان تمام دردها در قرآن وجود دارد، قسم به آن کسی که پیامبر را برانگیخت و خاندانش را گرمی داشت؛ درمان سوختن، غرق شدن، دزدی، گریختن حیوانی از صاحبش یا گمشده‌بی یا بنده‌ی فراری، همه و همه در قرآن است، از آن بپرسید تا از قرآن جواب دهم» (۲).

آموزش شفاجویی از قرآن کریم حقیقتی است که خداوند رحمان در آیه‌ی ۸۲ سوره‌ی اسراء بدان اشاره کرده و قرآن را مایه‌ی شفا، رحمت و هدایت مؤمنان به سوی حق معرفی کرده است: «و نزل من القرآن ما هو شفاء و رحمة للمؤمنین و لا یزید الظالمین الا خساراً».

یافته‌های محققان متعددی نشان داده است که آوای قرآن کریم می‌تواند مداخله‌ی بی‌خطر و مؤثر در ویژگی‌های روانی و فیزیولوژیک داشته باشد. در مطالعه‌ی حاضر به بررسی و مرور نظام‌مند پژوهش‌های انجام‌شده با مضمون آوای قرآنی و تأثیر آن بر بهداشت، سلامت روان و عملکرد فیزیولوژیک بدن پرداخته شد تا رازهای نهفته‌ی قرآن بیش از پیش آشکار شود.

روش کار

در مطالعه‌ی حاضر با هدف مرور نظام‌مند، به بررسی تأثیر آوای قرآن بر بهداشت، سلامت روان و نیز عملکرد فیزیولوژیک بدن پرداخته شده است. پایگاه‌های اطلاعاتی مورد جستجو در این مطالعه شامل پایگاه‌های اس.آی.دی، مگیران، ایران داک، نورمگز، ایران مدکس، کاکران، گوگل اسکولار و اسکوپوس بود. برای اجرای پژوهش از کلیدواژه‌های فارسی آوا، صوت، قرآن، فیزیولوژیک، سلامت و بهداشت؛ و کلیدواژه‌های انگلیسی Sound, Voice, Quran, Holy book, Physiologic Health, Hygiene و همچنین ترکیبی از آنها استفاده شد.

نکته‌ی حائز اهمیت در جستجوی پایگاه‌ها، انجام جستجو با حساسیت بالا^۱ بود تا مقالات بیشتری به دست آید. علاوه‌براین، جستجو با کمک یک پژوهشگر و یک کارشناس آشنا به جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی انجام گرفت. برای جلوگیری از سوگرایی نیز جستجو به کمک پژوهشگر دیگری به‌صورت مستقل انجام گرفت. سپس مقالات وارد نرم‌افزار مدیریت منابع اندنوت نسخه‌ی ۷/۴ شد و سرانجام جستجوهای مشابه و تکراری از مطالعه حذف شد. در نهایت ۴۷۱ عنوان مقاله جستجو شد و مرور خلاصه‌ی مقالات صورت گرفت.

صداها علاوه بر اینکه بر روح و روان تأثیر می‌گذارند، بر جسم همه‌ی مخلوقات از انسان‌ها گرفته تا حیوانات و گیاهان نیز مؤثر است (۱). با علم به آثار شگرف آوای قرآنی و به‌کارگیری صحیح مفاهیم آن در زندگی خود می‌توان آرامش، سلامت روح و جسم؛ و رشد و تعالی به دست آورد (۲).

آهنگ موزون قرآن کریم و آوای دل‌نشین آن نوعی موسیقی عرفانی دلپذیر است. باشکوه‌ترین بُعد اعجاز بیانی قرآن، همسازی با نغمه‌های دل‌نشین و آهنگ‌های وزین صوتی است (۳). به عبارت دیگر، یکی از جنبه‌های اعجاز قرآن که کمتر به آن توجه شده، در آوای آن نهفته است (۴). نوای موزون قرآن کریم که در تار و پود الفاظ و ترکیب درون جمله‌های آن نهفته است، می‌تواند محرکی برای ایجاد پاسخ‌های فیزیولوژیک^۱ و روانی در شنونده باشد (۵، ۶). قرآن کریم بیانی رسا، سبکی شیوا و آهنگی دلربا دارد که باید این ویژگی به عرصه‌ی ظهور برسد و شنوندگان را از هر نوع که باشند تحت تأثیر قرار دهد و جان و هستی آنان را تسخیر کند و در قبضه‌ی خویش درآورد: «انّ منّ البیان لسحراً» (۷).

تلفیق صوت و کلام قرآن کریم مقوله‌ی اسرارآمیز و پیچیده است که در جهان اسلام و ایران کمتر شاهد تحقیقات بنیانی راجع به آن هستیم و این در حالی است که وجود آیات و سور بسیاری در قرآن تفسیرپذیر است که با قرائت صحیح، ایجاد ارتعاشات صوتی و در نهایت حصول انرژی‌های مثبت برای انسان‌ها قابلیت کسب دارد که فراتر از حواس قابل درک و فهم است. البته مسلمانان به فضائل و فوائد قرائت برخی از آیات و سور قرآن، از جمله آیه‌الکرسی، آیه‌ی ۹ سوره‌ی یس: «وجعلنا من بین ایهدهم...» و بخشی از آیه‌ی ۶۲ سوره‌ی نمل: «امن یجیب المضطر اذا...» بیشتر توجه می‌کنند. همچنین آیات بسیاری از جمله آیه‌ی ۸۲ سوره‌ی اسرا و آیه‌ی ۵۷ سوره‌ی یونس، بر شفابخش بودن قرآن کریم تأکید دارند (۸).

در این زمینه احادیث بسیاری نیز وجود دارد. پیامبر (ص) فرمود: «هر کس درمانش را از قرآن کریم نگیرد خداوند او را شفا نمی‌دهد»؛ همچنین: «هر کس با اعتقاد کامل، سوره‌ی حمد را بر مرده بخواند در آینده زنده خواهد شد». امام باقر (ع) نیز می‌فرماید: «فی القرآن شفاء من کل داء»؛ «درمان هر دردی در قرآن کریم وجود دارد». امیر مؤمنان (ع) نیز

^۱ High Sensitive Searching^۱ Physiologic

بهداشت روان و عملکرد فیزیولوژیک بدن و مقاله ۴۷ (۹/۹ درصد) به دلیل زمان انتشار مقالات قبل از سال ۱۹۸۵، از مطالعه کنار گذاشته شدند (شکل شماره ۱). سپس اطلاعات وارد شده به چکلیست، به جداول از قبل طراحی شده وارد شد. چکلیست شامل نام نویسندگان، عنوان مقاله، سال مطالعه، حجم نمونه، وضعیت نمونه‌ها و یافته‌ها بود.

بر اساس معیارهای ورود و خروج، پژوهشگر اصلی ۴۰ مقاله‌ی نهایی (۸/۴۹ درصد) را برای ورود به چکلیست طراحی شده پذیرفت. ۱۵۱ مقاله (۳۲/۰۵ درصد) به دلیل نداشتن اطلاعات مرتبط، ۳۳ مقاله (۷ درصد) به دلیل نداشتن اطلاعات مربوط به اعجاز آوای قرآنی، ۲۰۰ مقاله (۴۲/۴۶ درصد) به دلیل نداشتن همپوشانی دو مقوله‌ی آوای قرآن و

شکل ۱) نمودار روندنمای مراحل ورود و معیارهای انتخاب مطالعات در مرور نظام‌مند

با توجه به آنچه در دو دهه‌ی آخر قرن بیستم برای روان‌شناسان و توده‌ی مردم محسوس است، یعنی کمبود توجه مدل‌ها و مکتب‌ها در بُعد معنوی انسان، لزوم توجه به آموزه‌های دینی به‌ویژه قرآن کریم برای تأمین بهداشت روانی و سلامت روح و روان مشخص می‌شود (۱۰). حتی در بسیاری از موارد اعتقادات دینی افراد به عبور آنها از مشکلات روحی کمک خواهد کرد (۱۱).

با توجه به اهمیتی که سلامت روان در تعادل شخصیتی افراد دارد، به موضوع بهداشت روان در اسلام بسیار اهمیت داده شده است. بدین صورت که انجام اعمال عبادی تأثیر فراوانی بر سلامت روان انسان‌ها دارد (۱۲). فروهری و همکاران در مطالعه‌ی خود عنوان کرده‌اند که ترویج فعالیت‌های قرآنی و شناخت بیشتر قرآن و آموزه‌های آن در درمان بیماری‌های روحی و روانی مؤثر خواهد بود (۱۳).

یافته‌ها

تأثیر آوای قرآن بر سلامت روح و روان

در روزگار کنونی، بشر چنان گرفتار تمدن مادی و ظواهر گوناگون آن شده که از خودیابی و خویش‌شناسی دور مانده است. با وجود پیشرفت حیرت‌آوری که انسان به مدد فناوری کسب کرده است، تحقیقات نشان می‌دهد که نه تنها هنوز به آرامش روانی که از عناصر پایه‌ی سلامتی از دیدگاه سازمان بهداشت جهانی (۹) و اساس زندگی سعادت‌مندانه است، دست نیافته، بلکه به موازات پیشرفت‌های علمی و مادی تمدن مدرن بر مشکلات و ناراحتی‌های روانی انسان (۱۰) نظیر ناامیدی، پوچ‌گرایی، اضطراب، ترس، افسردگی و... نیز افزوده شده است.

میرباقر آجریز و همکاران در مطالعه‌ی کارآزمایی بالینی خود به بررسی تأثیر آوای قرآن کریم بر میزان اضطراب مادران قبل از عمل سزارین پرداخته‌اند که بر اساس نتیجه‌ی پژوهش آنان میزان اضطراب پس از مداخله به صورت محسوسی کاهش یافته است (۳۱). علاوه بر این، علامه و همکاران دریافته‌اند که صوت قرآن کریم بر کاهش میزان اضطراب و درد بیماران تحت عمل سزارین مؤثر است و سطح رضایتمندی آنان را افزایش می‌دهد (۳۲).

تسکین نیافتن دردهای شدید زایمانی می‌تواند تأثیر بسزایی در وضعیت فیزیولوژیک زن داشته باشد. همچنین اضطراب شدید مادر در زایمان طبیعی می‌تواند تأثیر منفی روی جنین، مادر و روند زایمان برجای بگذارد (۳۳، ۳۴).

در مطالعه‌ی محمدی تبار و همکاران گزارش شده است که قرائت قرآن قبل از زایمان بر کاهش درد زایمان اثر دارد و قادر است فرایند زایمان را تحمل‌پذیرتر کند و همچنین خاطره‌ی معنوی خوشایندی برای مادران ایجاد نماید (۳۵). مطالعه‌ی سهم‌الدینی و همکاران نیز که با هدف تأثیر آوای قرآن کریم بر میزان اضطراب و سطح سرمی هورمون کورتیزول در مرحله‌ی اول زایمان زنان نخست‌زا انجام شد، نشان می‌دهد که گوش دادن به قرآن در گروه مداخله در کاهش اضطراب مؤثر است؛ همچنین در گروه مداخله، کاهش اضطراب در گروهی که میزان آشنایی آنها با قرآن زیاد بود، چشم‌گیر است (۳۶).

در مطالعه‌ی بایرامی و همکاران به بررسی تأثیر آوای قرآن کریم بر درد زایمان و دیگر عوامل مادری و نوزادی در زنان نخست‌زا بین شدت درد در طول مرحله‌ی فعال زایمان پرداخته شد (۳۰).

خادم و همکاران در بررسی حداقل سن بارداری برای تولد نوزاد پیش از موعد با حداکثر میزان بقا و تطابق آن با آیات قرآن بیان کرده‌اند که افزایش ناگهانی میزان بقا، در نوزادان متولدشده پس از هفته‌ی ۲۸ بارداری نسبت به زمان قبل از آن بیشتر است (۳۷) که این نتیجه با آیه‌ی ۱۵ سوره‌ی احقاف و آیه‌ی ۲۲۳ سوره‌ی بقره مطابقت دارد.

با توجه به پیشرفت‌های چشمگیر در علم پزشکی و افزایش میزان بقای نوزادان نارس، همچنان شیوع تولد زودرس یکی از بزرگ‌ترین مشکلات اجتماعی و اقتصادی محسوب می‌شود (۳۸، ۳۹).

اسکندری و همکاران در بررسی عوامل مؤثر در پاسخ‌های فیزیولوژیک نوزادان نارس به آوای قرآن کریم گزارش کرده‌اند که درصد اشباع اکسیژن روند افزایشی؛ و تعداد ضربان قلب و

در ضمن قرآن در آیات بی‌شماری درباره‌ی پرورش صحیح انسان و آثار آموزه‌های قرآنی از جمله آوای قرآن بر بهداشت روانی و حفظ بهداشت روان و تأمین سلامت روح و روان انسان سخن گفته است؛ از جمله آیه‌ی ۵۷ سوره‌ی یونس، آیه‌ی ۲۸ سوره‌ی رعد، آیه‌ی ۱۵۳ سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۲۰۰ سوره‌ی آل‌عمران، آیه‌ی ۳ سوره‌ی احزاب، آیه‌ی ۱۵۹ سوره‌ی آل‌عمران، آیه‌ی ۲۹ سوره‌ی نسا و ...

برخی از محققان و متخصصان علوم پزشکی، پژوهش‌های متعددی در این زمینه انجام داده‌اند. در مطالعات قربانی و همکاران (۱۴)، متقی و همکاران (۱۵)، شمسی و همکاران (۱۶)، تقی‌لو (۱۷)، کاظمی و همکاران (۳)، انصاری جابری و همکاران (۱۸)، آقامحمدی و همکاران (۱۹)، حسن‌پور دهکردی و همکاران (۲۰)، حیدری و همکاران (۲۱)، نجفی و همکاران (۲۲)، نجفی و همکاران (۲۳)، اکبری و همکاران (۲۴) و کوهستانی و همکاران (۲۵) رابطه‌ی محسوسی بین تأثیر آوای قرآن بر سلامت روح و روان و کاهش ناامیدی، پوچ‌گرایی، اضطراب، ترس و افسردگی در موقعیت‌های مختلف از جمله امتحان در ورزشکاران، کارکنان، دانش‌آموزان، جوانان و نوجوانان، دانشجویان، بیماران بستری، زندانیان و بیماران مبتلا به سکته‌ی قلبی نشان داده است.

تأثیر آوای قرآن بر جنین و مادر

باروری در بیشتر فرهنگ‌ها از ارزش بالایی برخوردار است (۲۶). بر اساس مطالعه‌ی خادمی و همکاران رابطه‌ی محسوسی بین موفقیت تلقیح داخل رحمی اسپرم و تأثیر آوای قرآن مشاهده شده است (۲۷). دیلدار و همکاران با بررسی تأثیر صوت قرآن بر جنین و مادر دریافته‌اند که صوت قرآن نظم و چینشی هماهنگ به مولکول‌های آب مایع مشیمه‌یی^۱ می‌دهد و موجب نظم و هماهنگی سلول‌های مغز می‌شود (۲۸). مصطفی‌زاده و همکاران نشان داده‌اند آوای دل‌نشین قرآن کریم موجب کاهش درد زایمان در بیماران می‌شود که با بازدهی بسیاری همراه است (۲۹). همچنین فروهری و همکاران نشان داده‌اند شدت درد زایمان در گروه قرآنی کاهش محسوس داشته است (۱۳). بر اساس یافته‌های پژوهش بایرامی و همکاران، می‌توان شنیدن آوای قرآن کریم را روشی غیردارویی در تسکین درد، کوتاه کردن طول مرحله‌ی اول، بهبود علائم حیاتی و آپگار^۲ نوزاد در نظر گرفت و از آن بهره برد (۳۰).

^۱) Amniotic

^۲) Apgar

مجیدی (۵۳)؛ و بابایی و همکاران (۵۴) با بررسی تأثیر آوای قرآن بر میزان اضطراب در بیماران قبل از آنژیوگرافی دریافت‌اند که میزان اضطراب موقعیتی و شخصیتی گروه آزمون که در صبح روز آنژیوگرافی به آوای قرآن گوش داده‌اند، در مقایسه با گروه شاهد کاهش یافته است. بنابراین، شنیدن آوای قرآن کریم موجب کاهش پاسخ فیزیولوژیکی بدن به استرس قبل از عمل می‌شود.

موسیقی ملایم موجب تأثیرات سمپاتولیتیک بالا می‌شود. در مطالعه‌ی رضال^۳ و همکاران تلاوت قرآن نسبت به موسیقی، واکنش اتونوم بالاتری از خود نشان داده است (۵۵). در مطالعه‌ی دیگر، طاهری و همکاران با هدف مقایسه‌ی تأثیر صوت قرآن و آوای لالایی بر تغییرات ضربان قلب نوزادان بستری در بخش ویژه‌ی نوزادان رابطه‌ی محسوسه‌ی گزارش کرده‌اند (۵۶). در مطالعه‌ی رفعتی و همکاران آمده است که فشارخون تنجیدگی^۴ افرادی که به آیات قرآن گوش داده‌اند، در مقایسه با پیش از عمل کاهش محسوسه‌ی دارد (۵۷).

تأثیر آوای قرآن و سیستم ایمنی

سیستم کمپلمان^۵، ایمونوگلوبولین جی، ام، آ^۶ و دیگر آنتی‌بادی‌های موجود، اهمیت بسیاری در دفاع علیه میکروب‌ها دارند. پژوهان و همکاران با بررسی تأثیر شنیدن آوای قرآن کریم بر میزان عامل‌های سیستم ایمنی در انسان و بررسی مقایسه‌ی بین تلاوت مجلسی و ترتیلی بیان کرده‌اند که شنیدن تلاوت مجلسی موجب افزایش ایمنی در عامل‌های جزء چهارم کمپلمان ($P=0/004$)، جزء سوم کمپلمان ($P=0/049$) و ایمونوگلوبولین جی ($P=0/032$) می‌شود. همچنین شنیدن تلاوت ترتیلی موجب افزایش ایمونوگلوبولین جی ($P=0/008$) و جزء سوم کمپلمان ($P=0/001$) نیز می‌شود (۵۸).

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از بررسی حاضر نشان می‌دهد که آوای قرآن در کاهش میزان اضطراب، بهداشت روان، شدت درد، بهبودی سلامت بیماران، علائم و عملکرد فیزیولوژیک بافت‌های مختلف بدن، سیستم ایمنی و نیز سطح رضایتمندی بیماران مؤثر است.

تنفس روند کاهشی دارد. علاوه‌براین، با افزایش سن جنین و وزن نوزاد در بدو تولد و حین مداخله، تعداد تنفس نوزادان در دقیقه‌ی ۳۰ کاهش محسوسه‌ی دارد (۴۰).

در مطالعه‌ی دیگر، کشاورز و همکاران نیز رابطه‌ی محسوسه‌ی بین تأثیر آوای قرآن کریم بر پاسخ‌های فیزیولوژیک نوزادان نارس بستری گزارش کرده‌اند (۴). مطالعه‌ی هادیان شیرازی و همکاران نیز نتایج حاصل از مطالعات قبلی را تأیید کرده است (۴۱).

بر اساس مطالعات ذکرشده، می‌توان نتیجه گرفت که آوای قرآن کریم بر تلقیح داخل رحمی اسپرم، کاهش درد زایمان، کاهش میزان اضطراب مادران قبل از عمل سزارین، بهبود علائم حیاتی و آپگار نوزاد و پاسخ‌های فیزیولوژیک نوزادان نارس تأثیر مثبت دارد.

تأثیر آوای قرآن بر عمل جراحی و اضطراب حاصل از آن

بر اساس مطالعات، ۴۰ تا ۸۵ درصد بیماران قبل از عمل جراحی دچار تشویش و اضطراب هستند. بیشتر بیماران انتظار دارند قبل از رفتن به اتاق عمل حالت تشویش و نگرانی‌شان برطرف شود (۴۲). اضطراب موجب تنگی نفس، افزایش ضربان قلب و فشار بطن چپ می‌شود و از طریق ایجاد کژآهنگی (آریتمی^۱)، می‌تواند سبب مرگ بیمار شود (۴۳-۴۵). همچنین اضطراب عاملی است که با تأثیر مستقیم بر احساس درد موجب افزایش آن می‌شود. مطالعات تجویدی و همکاران (۴۶)، نجفیان و همکاران (۴۷)، عطاری و همکاران (۴۸)، طیبی و همکاران (۴۹)، آجریز و همکاران (۳۱) و ایلدرآبادی و همکاران (۵۰) رابطه‌ی محسوسه‌ی بین تأثیر آوای قرآن کریم بر اضطراب بیماران قبل از جراحی نشان داده است.

در مطالعه‌ی شفیع‌ی و همکاران که با هدف مقایسه‌ی تأثیر شنیدن صوت عربی قرآن مجید و صوت عربی با معانی فارسی بر کاهش اضطراب و تشبیت علائم حیاتی بیماران قبل از القای بیهوشی صورت گرفته است، سطح اضطراب پس از انجام مداخله در بین گروه‌های آزمایش دارای اختلاف آماری معنی‌داری است. بر اساس نتایج مطالعه‌ی آنها، صوت همراه با معانی نسبت به صوت قرآن به‌تنهایی، بیشتر می‌تواند در کاهش اضطراب مؤثر باشد (۵۱). حیدری و همکاران با بررسی تأثیر آوای قرآنی بر اضطراب بیماران داوطلب آندوسکوپی^۲ مشاهده کرده‌اند که شنیدن قرآن نسبت به نداشتن مداخله بر سطح اضطراب بیماران تأثیر مثبت دارد (۵۲). همچنین

^۳ Rezal

^۴ Systolic

^۵ Complement

^۶ IgG, IgM, IgA

^۱ arrhythmia

^۲ Endoscopy

2. Zarani E. Introduction to miracle Voice of Quran. Islamic Law Research Journal. 2004;1(5):76-83. (Full Text in Persian)
3. Kazemi M, Ansari A, Allah Tavakoli M, Karimi S. The Effect of the Recitation of Holy Quran on Mental Health in Nursing Students of Rafsanjan University of Medical Sciences. Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences. 2004;3(1):52-7.
4. Keshavarz M, Skandari N, Jahdi F, Ashayeri H, Hosseini F, Kalani M. The effect of holly Quran recitation on physiological responses of premature infant KOOMESH. 2010;10(1):52-8.
5. Saleh Sedighpoor B, Mahmodiyani M, Salmaniyan HR. The effect of Quran teachings on social acceptance. J Quran Stud. 2009;1(2):17-26. (Full Text in Persian)
6. Koleyani M. Kaffi Principles: Golgasht; 1999. (Full Text in Persian)
7. Marefat M. Order of Voice in the Qur'an. Eternal Legacy Journal. 1993;2:10-7. (Full Text in Persian)
8. Sadeghi H. Voice of Quran and health: A review of performed studies in Iran. Quran and Medicine. 2011, 1(1): 33-7.
9. WHO-Mental Health 2015 [Available from: http://www.who.int/mental_health/mhgap/en/].
10. Mahjoob M, Nejati J, Hosseini A, Bakhshani NM. The effect of Holy Quran voice on mental health. Journal of religion and health. 2016;55(1):38-42.
11. Kashfi SM, Yazdankhah M, Heydarabadi AB, Jaihooni AK, Tabrizi R. The Relationship between Religious Attitude and Mental Health in Students of Shiraz University of Medical Sciences. Journal of Reaserch on Religion & Health. 2016;1(3). (Full Text in Persian)
12. Khakpour H, Ravagh M, Salari I, Ghorbanzade A. The Ways to Deal with Psychosis in View of Quran and Narratives. Journal of Reaserch on Religion & Health. 2016;1(3). (Full Text in Persian)
13. Forohari S, Honarvaran S, Masoumi R, Robati M, Hashemizadeh I, Setayesh Y. Effects of Auditory Holy Quran on childbirth pain. Quran and Medicine. 2011;1(2):14-8. (Full Text in Persian)
14. Ghorbani F, Ghorbani Z, Avazeh A. The Effect of Listening to the Holy Quran on the Level of Pre-Exam Anxiety of Secondary School Students in Zanjan City, in 2011. Journal of Zanjan University of Medical Sciences & Health Services. 2014;22(90):89-96. (Full Text in Persian)
15. Mottaghi ME, Esmaili R, Rohani Z. Effect of Quran recitation on the level of anxiety in athletics. Quarterly of Quran & Medicine. 2011;1(1):1-4. (Full Text in Persian)
16. Shamsi M, Bayati A, Jahani F, Farhangnia L. The

بر اساس یافته‌های موجود، سیستم نورواندوکراین^۱ به سه روش تحت تأثیر آواهای موزون قرار می‌گیرد: (۱) ترشح اندورفین‌ها از هیپوفیز که موجب تسکین درد می‌شود و بر وضعیت خلقی و حافظه اثر می‌گذارد، (۲) ترشح کاتکول‌آمین‌ها^۲ مانند اپینفرین^۳ (هورمون غده‌ی فوق‌کلیوی) و نوراپینفرین^۴ از هسته‌ی آدرنال که موجب کاهش ضربان قلب، میزان متابولیسم، فشار خون، اسیدهای چرب آزاد و مصرف اکسیژن می‌شود و (۳) کاهش کورتیکواستروئیدهای^۵ آدرنال که در هنگام استرس ترشح می‌شود.

قرآن کریم بیانی رسا، سبکی شیوا و آهنگی دلربا دارد. در صورتی که این ویژگی به عرصه‌ی ظهور برسد، شنوندگان را از هر نوع که باشند تحت تأثیر قرار می‌دهد و جان و هستی آنان را تسخیر می‌کند و در قبضه‌ی خویش در می‌آورد «ان من البیان لسحراً».

پیشنهاد‌های پژوهش

پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی به مطالعه‌ی تأثیر اعجازانگیز آوای قرآن بر دیگر عوامل فیزیولوژیک و نیز بهداشت و روان در ابعاد وسیع‌تری پرداخته شود.

قدردانی

از همه‌ی کسانی که در انجام این پژوهش یاریگر پژوهشگران بودند، تشکر و قدردانی می‌شود.

حامی مالی

بنا بر اظهار مؤلفان مقاله، این پژوهش حامی مالی نداشته است.

تضاد منافع

مؤلفان مقاله هیچ‌گونه تضاد منافی درباره‌ی این پژوهش گزارش نکرده‌اند.

References

1. Chlan L, Tracy MF. Music therapy in critical care: Indication and guideline for intervention. Critical Care Nurse. 1999;19(3):35-41.

^۱) Neuroendocrine

^۲) catecholamine

^۳) Epinephrine

^۴) Norepinephrine

^۵) Corticosteroids

effect of Holy Quran recitation on perceived stress among personnel of Arak University of Medical Sciences. 2. 2011;19(95):35-44.

17. Taghiloo S. The Effect of the Holy Quran Reading Instruction on Stress Reduction in the Young and Adolescents. *Journal of Guilan University of Medical Sciences*. 2009;18(71):72-81.

18. Ansari Jaber A, Negahban A, Sayadianari A, Aghamohammadhassani B. Effect of Holy Quran on depressed patients in psychiatry department of Moradi hospital in Rafsanjan. *Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences*. 2004;10(2):48-2.

19. Aghamohamadi M, Nazarali P, Hanachi P. The Effect of Voice of the Holy Quran on Cortisol, ACTH and Psychological Factors During one Maximal Exercise in Young Female Athletes. *J Adv Med Biomed Res*. 2014;22(90):110-8.

20. Hassanpour-Dehkordi A, Jafari A, Solati S. Comparing the effects of progressive muscle relaxation and the Quran, God, the level of anxiety in the beginning of the training of nursing students at the University of medical sciences. *Teb va Tazkieh*. 2008;17(4):56-64.

21. Heidari M, Shahbazi S. An Assessment of the Effect of Recitation of the Quran on Exam Anxiety in Nursing and Emergency Medicine Students. *Strides in Development of Medical Education*. 2015;12(1):56-63.

22. Najafi Z, Tagharrobi Z, Taghadosi M, Sharifi K, Farrokhian A. The Effect of Simultaneous Aromatherapy and Quran Recitation on Anxiety Level of Patients with Myocardial Infarction. *Complementary Medicine Journal of faculty of Nursing & Midwifery*. 2014;4(1):700-12.

23. Najafi Z, Tagharrobi Z, lotfi MS, Taghadosi M, Sharifi k, Farrokhian A. Effect of recitation of Quran on the anxiety of patients with myocardial infarction. *Evidence Based Care*. 2014;4(1):7-16.

24. Akbari M, Darakeh M, Mohammadi J, Rezaie H. The effectiveness of Quran reciting sound on prisoner's anxiety. *TeboTazkieh J*. 2011;20(3):25-30.

25. Kohestani HR, Baghcheghi N, Hekmatpou D. Exploring the Experiences of the Effect of Holy Quran Reading on Test Anxiety among Nursing Students: A Qualitative Study. *J Qual Res Health Sci* 2014;2(4):379-92.

26. Ryan KJ, Barbieri RL, Dunaif A. *Kistner's gynecology and women's health*. 7 ed. St Louis: Mosby. 1999;327-530.

27. Khadem N, Afzalaghay M, Kabosi M, Hasanzadeh Bashtian M. Assessment of effect of Quran sound and music on intrauterine insemination. *Journal of Fundamentals of Mental Health*. 2008;10(39):215-20.

28. Dildar A. *The Qur'an and Human Embryology: A Further Study*. 2006. 2006;38(3).

29. Mostafazadeh F, Asadnezhad F, Kazemzadeh R. Music therapy and painless Childbirth. *IJOGL*. 2013;7(2):31-5. (Full Text in Persian)

30. Bayrami R, Ebrahimi Pour H. Effect of the Quran sound on labor pain and other maternal and neonatal factors in nulliparous women. *Journal of research and Health*. 2014;4(4):898-902.

31. Ajorpaz M. Effect of Holy Quran Voice on Mothers' Anxiety Before Cesarean Section: A ranomized clinical trial. *Qom University of Medical Sciences*. 2012;4(1). (Full Text in Persian)

32. Allameh T, JabalAmeli M, Lorestani K, Akbari M. The Efficacy of Quran Sound on Anxiety and Pain of Patients under Cesarean Section with Regional Anesthesia: A Randomized Case-Controlled Clinical Trial. *J Isfahan Med Sch*. 2013;31(235):601-10. (Full Text in Persian)

33. Hagan S, Memillan M, Tillet B, Small A, Tampa F. Using pain resource nurses to improve cancer patient pain using pain outcomes. *J Am Pain Soc*. 2004;19:37-45.

34. Hobel C, Culhane J. Role of psychosocial and nutritional stress on poor pregnancy outcome. *The Journal of nutrition*. 2003;155(5 supp 2):1709s-17s.

35. Mohammadi S, Rahnama P, Kiani A, Heydari M. Effect of Quran recitation in the last three months of pregnancy the severity of labor in nulliparous women: a randomized clinical trial. *Payesh*. 2012;11(6):906-1.

36. Sahmeddini MA, Lari MZ, Rahimian MN, Danaei L, Beigi N, Habibi H. The Effect of Listening to the Quran on Serum Cortisol Levels and Anxiety in Primiparous Women during the First Stage of Labor. *The Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and Infertility*. 2014;17(99):1-7.

37. Khadem Azghadi E. The evaluation of minimum period of pregnancy associated with maximum survival rate of preterm newborns and its matching with verses of holy Quran. *MEDICAL SCIENCES JOURNAL*. 2008;18(4):251-4.

38. Neal O. *Music as a Health Patterning Modality for Preterm Infants in The NICU [Dissertation]*. Minnesota Univ. 2008.

39. Hodges Wood A. *Effect of Music Therapy on Premature Infant in The Neonatal Intensive Care Unit [Dissertation]*. Alabama Univ. 2008.

40. Eskandari N, Keshavars M, Ashayeri H, Jahdi F, Hosseini AF. Quran recitation: Short-term effects and related factors in preterm newborns. *Res J Med Sci*. 2012;6(3):148-53.

41. Hadian Shirazi Z, Sarvestani Sabet R, Rambod M. Experience of Holy Quran Recitation in Mothersof Premature Neonates in Neonatal Intensive Care Unit. *Sadra Med Sci J*. 2015;3(2):131-8.

42. Barash P, Cullen BF, Stoelting R. Clinical Anesthesia. 5th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins. 2006:489-90.
43. Assadian Rad M, Shishegar R, Kheirkhah J, Moadab F, Moladoust H. Electrocardiogram Accuracy in Determination of Atrioventricular Block Level in Patients under Treatment with Cardiovascular Meditation. Journal of Zanjan University of Medical Sciences and Health Services. 2016;24(107):49-57.
44. Bonakdar HR, Aslanpour M, Moladoust H, Sadeghipour P, Mohamadi F, Rad MA, et al. Comparison between QT interval parameters in type 2 diabetic and nondiabetic patients with non-ST elevation myocardial infarction. The Journal of Tehran University Heart Center. 2014;9(4):166-73.
45. Kheirkhah J, Rasouli AR, Barzigar A, Moladoust H, Bonakdar HR, Mirbolouk F, et al. Accuracy Assessment of Electrocardiography for Non-Invasive Determination of Atrio-Ventricular Block Levels in Patients Need to Temporary Pacemaker. J Babol Univ Med Sci. 2014;16(1):63-9. (Full Text in Persian)
46. Tajvidi M, Memarian R, Mohammadi E. Assessment of anxiety before reciting the Quran on the open heart surgery. Daneshvar J. 2001;8(32):55-60. (Full Text in Persian)
47. Najafian M, Cheraghi M, Lotfalizadeh M. The effect of hearing the Quran on anxiety of patients undergoing surgery. quran & medical sciences congress; Mashhad: Mashhad university of medical Sciences.; 2012. (Full Text in Persian)
48. Atari M, Sajedi P, Heydari S. The effect of Quran on anxiety and stability of vital signs of patients before induction of anesthesia. Teb va Tazkieh. 2000;9(2):91-4. (Full Text in Persian)
49. Tayebi V, Asadi R, Taherpoor M, Mousavi Jajarmi SM. The effect of listening to prayers on anxiety and vital signs before an elective surgery. 2015;23(3):45-54. (Full Text in Persian)
50. Ildarabadi E, Salehmoghadam A, Mazlom S. The Effect of the Holy Quran on the vital signs of patients before heart surgery. Journal of Sabzevar University of Medical Sciences. 2003;10(1):52-8. (Full Text in Persian)
51. Shafiei N, Salari S, Sharifi M. Comparison between hearing the Quran Arabic voice and Arabic voice with Persian meaning on decreasing the anxiety and vital signs stabilization of patients before induction of anesthesia. Quran and Medicine. 2017;2(1):11-5. (Full Text in Persian)
52. Heidari M, Shahbazi S. Effect of Quran and Music on Anxiety in Patients during Endoscopy. Journal of Knowledge and Health. 2013;8(2).
53. Majidi S. Recitation Effect of Holy Quran on Anxiety of Patients Before Undergoing Coronary Artery Angiography. Journal of Guilan University of Medical Sciences. 2004;13(49):61-7.
54. Babayi A, Abbasinia M, Dehghani F. Comparison the effect of listening to the voice of Quran and aromatherapy on anxiety before cardiac catheterization. Quarterly Journal of Health Breeze. 2015
55. Rezal M, Mengko TL, Jofizal J, editors. The development of heart rate variability analysis software for detection of individual autonomic response on music and Quran recitation. World Congress on Medical Physics and Biomedical Engineering, September 7-12, Munich, Germany; 2009: Springer.
56. Taheri L, Sonhanian S, Mosallanezhad Z, Hojat M. Comparison the effect of Quran and lullaby on heart rate changes of hospitalized neonates in Neonatal Intensive Care Unit. Medical Surgical Nursing Journal. 2015;4(2):10-6.
57. Rafati S, Borna H, Hajebrahim F, Akhvirad S, AbdollaPoor Z. The effect of listening to Quran on umbilical cord cortisol level during caesarean section under spinal anesthesia. Tehran University Medical Journal. 2016;74(2):113-9.
58. Pezhhan A, Rvansalar H, Abbasi M, Mohammadi K, Mahdaviniasab J, Rakhshani MH, et al. The effect sound of Quran on the human immune system factors. Journal of Sabzevar University of Medical Sciences. 2014;21(1):53-60.